

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนของของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 วัยผู้ใหญ่ต่อนั้น (อายุ 18 – 34 ปี)
FACTORS AFFECTING SELF – CARE BEHAVIORS IN EARLY ADULTHOOD WITH TYPE 2 DIABETES (AGE 18-34 YEARS)

นางนริสา โพธิอาสา 4936303 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการคุณวิทยานิพนธ์ : ทัศนี รัวีรุกุล, ปร.ด., สมพร กันทรดุษฎี-เตรียมชัยศรี, ปร.ด.,
 ฤทธิ ศุจิราตรนี, วท.ม.

บทคัดย่อ

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังที่รักษาไม่หายขาดและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ผู้ป่วยที่เป็นโรคนี้ จึงต้องให้ความร่วมมือในการดูแลตนของและได้รับการดูแลจากแพทย์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อป้องกัน ภาวะแทรกซ้อนที่ตามมา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนของของ ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 วัยผู้ใหญ่ต่อนั้น กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 อายุ 18-34 ปี จำนวน 350 คน ที่มารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลของรัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัด พระนครศรีอุบลฯ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประเมินด้วย ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้าน สภาพการทำงาน แบบวัดความเครียดจากการทำงาน แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม และแบบวัด พฤติกรรมการดูแลตนของ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า พิสัย ไคส์แคร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การคัดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมของความเครียดจากการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 31.48$, S.D. = 5.04) การสนับสนุนทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($x = 71.53$, S.D. = 12.61) พฤติกรรมการดูแลตนของ อยู่ในระดับปานกลาง ($x = 51.23$, S.D. = 4.99) อายุ และการสนับสนุนทาง สังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนของ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .170$, $p = .045$ และ $r = .161$, $p = .003$ ตามลำดับ) อาชีพ ระบบการทำงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนของ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 15.854$, $p = .007$ และ $\chi^2 = 5.824$, $p = .016$ ตามลำดับ) ส่วนด้านมีวิถีทาง ความเครียดจากการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการดูแลตนของ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.139$, $p = .009$ และ $r = -.178$, $p = .001$ ตามลำดับ) วิเคราะห์การคัดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอนพบว่า ความเครียดจากการทำงาน ด้านมีวิถีทาง อาชีพ และการสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมทำนายความผัน แปรของพฤติกรรมการดูแลตนของ ได้ร้อยละ 35.8 ($R^2 = .358$, $p < .05$)

ข้อเสนอแนะคือ การดูแลตนของของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 วัยผู้ใหญ่ต่อนั้น ควรดำเนินถึงปัจจัย ที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนของของผู้ป่วย ให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำรงชีวิต หลากหลายเกิดภาวะแทรกซ้อน และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ ผู้ป่วยเบาหวานวัยผู้ใหญ่ต่อนั้นต่อไป

คำสำคัญ : พฤติกรรมการดูแลตนของ / ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 / วัยผู้ใหญ่ต่อนั้น

FACTORS AFFECTING SELF - CARE BEHAVIORS IN EARLY ADULTHOOD
WITH TYPE 2 DIABETES (AGE 18-34 YEARS)

NARISA POTIART 4936303 PHPH/M

M.Sc. (BLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORY COMMITTEE : TASSANEE RAWIWORRAKUL, Ph.D.,
SOMPORN KANDRADUSADI TRIAMCH AISRI, Ph.D., DUSIT SUJIRARAT,
M.Sc.

ABSTRACT

Diabetes is a chronic, incurable disease and the number of patients tends to increase number of patients each year. Thus, diabetic patients have to cooperate in self care, and receive continuous and regular care from doctors in order to prevent any complications. The objective of this research was to study factors affecting self-care behaviors in early adulthood with type 2 diabetes. The sample was 350 type 2 diabetic patients aged 18-34 years attending the OPD of public hospitals under the jurisdiction of the Ministry of Public Health, Ayutthaya Province. Data were collected by using questionnaires consisting of demographic data, work conditions, job stress, social support, and self-care behaviors. Data were analyzed using number, percentage, mean, standard deviation, range, Chi-square test, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

Results reveal that overall job stress score was at a medium level ($\bar{x}=31.48$, S.D.=5.04), social support score was at a medium to high level ($\bar{x}=71.53$, S.D.=12.61), and self-care behaviors score was at a medium level ($\bar{x}=51.23$, S.D.=4.99). Age and social support show significant positive relationship with self-care behaviors ($r=.170$, $p=.045$ and $r=.161$, $p=.003$, respectively). Occupation and work system showed significant relationships with self-care behaviors ($\chi^2=15.854$, $p=.007$ and $\chi^2=5.824$, $p=.016$, respectively). Body mass index and job stress show negative relationships with self-care behaviors ($r=-.139$, $p=.009$ and $r=-.178$, $p=.001$, respectively). Stepwise multiple regression analysis indicates that job stress, body mass index, occupation (employee), occupation (company private employee), and social support mutually predict variation of self-care behaviors by 35.80% ($R^2=.358$, $p < .05$).

It was suggested that promoting self-care behaviors in early adulthood with type 2 diabetes is important. Appropriate application of health care services for young adults with type 2 diabetes should be congruent with their current situation. Therefore, they could adapt and change their behavior/lifestyle in order to delay complications from type 2 diabetes.

KEY WORDS: SELF-CARE BEHAVIORS / TYPE 2 DIABETES / EARLY
ADULTHOOD

190 pages.